

รายวิชา นาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ21104

เรื่อง

รำวงมาตรฐาน

ผู้สอน ครูชมพูนุท ภู่อกุล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รำวงมาตรฐาน

คำถามชวนคิด

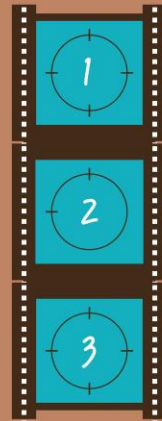
นักเรียนทราบหรือไม่ว่า

การแสดงที่จะได้รับชมคือการ
แสดงอะไรและเคยชมการแสดงนี้
หรือไม่

วิดิทัศน์ การแสดง รำวงมาตรฐาน

เพลง งามแสงเดือน
ทำนองสร้อยมาลา

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

10 เพลงร่ำวงมาตรฐาน

เผยแพร่โดย : Machabn

เผยแพร่วันที่ 12 ธันวาคม 2561

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=_R5pysYsfyg

รำวงมาตรฐาน

เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก “รำโทน” เป็นการรำและการร้องของชาวบ้าน ซึ่งมีผู้รำทั้งชายและหญิง รำกันเป็นคู่ ๆ รอบครกตำข้าวหรือรำกันเป็นวงกลม โดยมี “โทน” เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

ภาพเครื่องดนตรี “โทน”

ภาพ กลองโทน

เว็บ <http://www.intersports1995.com/รายละเอียดสินค้า-92231-กลองโทน.html>

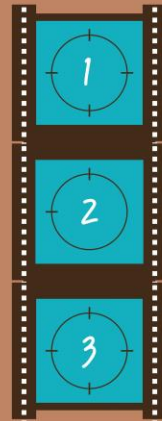
สืบค้นเมื่อ 11/11/62

ลักษณะการรำและร้องเป็นไปตามความถนัด
ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ คงเป็นการรำและร้องง่าย ๆ
มุ่งเน้นที่ความสนุกสนานรื่นเริงเป็นสำคัญ เช่น
เพลงขอมาลี เพลงยวนยาเหล เพลงหล่อจริงนะดารา
เพลงตามองตา เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด เป็นต้น
ด้วยเหตุที่การรำชนิดนี้มีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบ
จังหวะ จึงเรียกการแสดงชุดนี้ว่า “รำโทน”

วิดีโอทัศน์

การแสดงรำโthon

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

รำไท่น - วิทยาลัยนาฏศิลปชลบุรี

เผยแพร่โดย : Siam Thai

เผยแพร่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2560

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=Xy49mcB9ThQ>

ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม
เป็นนายกรัฐมนตรี คนไทยนิยมเล่นรำโทนกันอย่างแพร่หลาย
รัฐบาลจึงปรับปรุงการเล่นรำโทนให้เป็นระเบียบทั้งเพลงร้อง
ลีลาท่ารำ และการแต่งกาย จนทำให้การเล่นรำโทนเป็นที่นิยม
มากยิ่งขึ้น จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงรำโทน
เสียใหม่ให้เป็นมาตรฐาน มีการแต่งเนื้อร้องทำนองเพลง และ
นำท่ารำจากเพลงแม่บทมากำหนดเป็นท่ารำเฉพาะ
แต่ละเพลงอย่างเป็นแบบแผน

องค์ประกอบ ของการแสดง

ร่างมาตรฐาน

ผู้แสดง เป็นชาย - หญิง
รำคู่กันไม่จำกัดจำนวน

สถานที่แสดง ไม่จำกัดขอบเขต เนื่องจากให้
รำได้ในโอกาสรื่นเริงต่าง ๆ จึงรำได้โดยทั่วไป

เครื่องดนตรี ใช้วงปี่พาทย์ม้านวม
มีระนาด ฆ้องวง ปี่ใน ตะโพน
กลองทัด ฉิ่ง ฉาบ กรับและโทน

วิธีแสดง

เป็นการร่างในงานรื่นเริงต่าง ๆ โดยการรำตาม
ท่ารำที่กำหนดไว้ 10 เพลง 14 ท่า มีการเคลื่อนไหวให้มือและ
เท้าสัมพันธ์กับจังหวะและบทร้องของแต่ละเพลง โดยเดินเป็น
วงกลม อย่างไรก็ดี ท่ารำเหล่านี้เพียงแต่กำหนดไว้เป็น
มาตรฐานเท่านั้นอาจเปลี่ยนแปลงทำไปได้ สุดท้ายแต่จะเห็น
ว่าสวยงาม เพียงแต่รำจังหวะมือและเท้าให้เข้ากับเพลง

รูปแบบและลักษณะ การแสดง

รำวงมาตรฐาน

เป็นการรำหมู่ ทำรำประดิษฐ์ขึ้นจากทำรำมาตรฐาน
ในเพลงแม่บท ความสวยงามของการรำ อยู่ที่กระบวนการทำ
รำที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละเพลงและเครื่องแต่งกายไทย
ในสมัยต่าง ๆ รวมทั้งรูปแบบการแสดงในลักษณะ
การแปรแถวเป็นวงกลม

แบ่งขั้นตอน การรำได้ดังนี้

1. ผู้แสดงชายและหญิง เดินออกมาเป็นแถวตรง 2 แถว หันหน้าเข้าหากัน ต่างฝ่ายทำความเคารพด้วยการไหว้

2. แปรแถวเป็นวงกลมตามทำนองเพลงและรำตามบทร้อง รวม 10 เพลง โดยเปลี่ยนทำรำไปตามเพลงต่าง ๆ

3. เมื่อรำจบบทร้องในเพลงที่ 10 ผู้แสดงรำเข้าเวทีทีละคู่ ตามทำนองเพลงจนจบ

เพลงรำวงมาตรฐาน

1. เพลงงามแสงเดือน
2. เพลงชาวไทย
3. เพลงรำซิมารำ
4. เพลงคืนเดือนหงาย
5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ
6. เพลงดอกไม้ของชาติ
7. เพลงหญิงไทยใจงาม
8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
9. เพลงยอดชายใจหาญ
10. เพลงบุชานักรบ

ท่ารำ

เพลงรำวงมาตรฐาน

1. เพลงงามแสงเดือน ใช้ท่ารำ “สอดสร้อยมาลา”

ภาพ ทำสอดสร้อยมาลา

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

2. เพลงชาวไทย ใช้ท่ารำ “ชักแป้งผัดหน้า”

ภาพ ทำชักแป้งผัดหน้า

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

3. เพลงรำมาชีมารำ ใช้ท่ารำ “ส่าย”

ภาพ ท่ารำส่าย

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

4. เพลงคีนเดือนหงาย ใช้ท่ารำ “สอดสร้อยมาลาแปลง”

ภาพ ทำสอดสร้อยมาลาแปลง

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ ใช้ท่ารำ “แขกเต้าเข้ารัง”

ภาพ ท่าแขกเต้าเข้ารัง

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

6. เพลงดอกไม้ของชาติ ใช้ทำรำ “ยั่ว”

ภาพ ทำยั่ว

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

7. เพลงหญิงไทยใจงาม ใช้ท่ารำ “พรหมสี่หน้า และยุงฟ้อนหาง”

ภาพ ทำพรหมสี่หน้า

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

7. เพลงหญิงไทยใจงาม ใช้ท่ารำ “พรหมสี่หน้า และยุงฟ้อนหาง”

ภาพ ทำยุงฟ้อนหาง

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ใช้ท่ารำ “ช้างประสาธนา และจันทร์ทรงกลด”

ภาพ ทำช้างประสาธนา

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบทอดเมื่อ 11/11/62

8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
ใช้ท่ารำ
“ช้างประสานงา
และจันทร์ทรงกลด”

ภาพ ทำจันทร์ทรงกลด

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

9. เพลงชายใจหาญ ท่าชาย “จ่อเพลิงกาฬ” ท่าหญิง “ชะนীরายไม้”

ภาพ ท่ารำเพลงชายใจหาญ

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

10. เพลงบูชานักรบ
ท่าชาย “จันทร์ทรงกลด”
ท่าหญิง “ขัดจางนาง”

ภาพ ทำรำเพลงบูชานักรบ

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

10. เพลงบูชานักรบ ท่าชาย “ขอแก้ว” ท่าหญิง “หล่อแก้ว”

ภาพ ท่ารำเพลงบูชานักรบ

เว็บ <https://nasusa613.wordpress.com/>

สืบค้นเมื่อ 11/11/62

การแต่งกาย

มีการกำหนดการแต่งกายของผู้แสดง
ให้มีระเบียบด้วยการใช้ชุดไทย
และชุดสากลนิยม โดยแต่งเป็นคู่
รับกันทั้งชายและหญิง
ซึ่งสามารถแต่งได้ 4 แบบ

1. แบบชาวบ้าน

ชาย : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อคอพวงมาลัย เอวคาดผ้า
ห้อยชายด้านหน้า

หญิง : นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าสไบอัดจีบ ปล่อยผม
ประดับดอกไม้ที่ผมด้านซ้าย คาดเข็มขัด
ใส่เครื่องประดับ

แบบชาวบ้าน

2. แบบรัชกาลที่ 5

ชาย : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อราชปะแตน
ใส่ถุงเท้า รองเท้า

หญิง : นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อลูกไม้ สไบพาดบ่าผูก
เป็นโบว์ ทิ้งชายไว้ข้างลำตัวด้านซ้าย
ใส่เครื่องประดับมุก

แบบรัชกาลที่ 5

3. แบบสากลนิยม

ชาย : นุ่งกางเกง สวมสูท ผูกเนคไท

หญิง : นุ่งกระโปรงป้ายข้าง ยาวกรอมเท้า
ใส่เสื้อคอกลม แขนกระบอก

แบบสากลนิยม

4. แบบราตรีสโมสร

ชาย : นุ่งกางเกง สวมเสื้อคอพระราชทาน ผ้ายาคาดเอว
ห้อยชายด้านหน้า

หญิง : นุ่งกระโปรงยาวจีบหน้านาง ใส่เสื้อจับเตฟ
ชายผ้าห้อยจากบ่าลงไปทางด้านล่าง เปิดไหล่ขวา
ผมเกล้าเป็นมวยสูง ใส่เกี้ยว และเครื่องประดับ

แบบราตรีสโมสร

สรุป

ร่วางมาตรฐาน พัฒนามาจากรำโทน
มีทั้งหมด 10 เพลง การแต่งกายมี 4 แบบ

1. แบบชาวบ้าน	3. แบบสากลนิยม
2. แบบรัชกาลที่ 5	4. แบบราตรีสโมสร

บทเรียนครั้งต่อไป

รำวงมาตรฐาน

เพลงงามแสงเดือน

